

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Opravništvo, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

O položaji.

Turki so se omehčali, iz Carigrada „Pol. Corr.“ poroča, da so uverte miru močno pre-naredili, pripravljeni so za manjšo ceno mir ugovarjati. Kaj se je zgodilo, da jih je minila smešna ošabnost? Nič novega mej tem časom. Vendar je občno uverjenje, da bode nekoliko premisleka Turke še ponižnejše naredilo, če ne, jih bode rusko orožje.

Rekel je ondan velik rusk časniki, da nobena sila ne bode dejansko ugovarjala, ako se bode Rusija odločila, da z vojsko zavzame se za Slovane, svoje brate. In da je to resnično, to se vidi vsak dan bolj.

Zveza mej prusko Nemčijo in Rusijo je gotova, to vsi potrjujejo. Dokler stari cesar Viljem živi, bode besedo držal, ki jo je ob tistem času dal Rusiji, ko si je onkraj Rena nabavljati carsko krono nad združenim Nemštvom. Ravno te dni je bil v njegovem imenu feldmaršal Manteuffel v Varšavi, kder je ruskim odločilnim krogom zatrdil, da Nemčija pušča Rusiji prosto roko.

V Avstriji je čezpolovična večina prebivalstva navdušena za kristijane in torej za Rusijo. Magjari in nemški judje, ki se iz strahu pred Slovanstvom za divjake Turke napihujejo, ne morejo in ne bodo mogli nahujskati naše vojske zoper Rusijo. Tudi je nemogoče, ker Nj. Vel. cesar je v Zakupih z ruskim carjem zjedini se, brezdvomno.

Italijanski narod ves s slovanskimi kristijani simpatizira, vlada je pa tu na narod ve-

zana, in se jako trudi zadobiti rusko prijateljstvo in zvezo.

Francoska se popravlja. Nje nobena sila ne spravi še zdaj v boj, da si je bila baš Francoska ob krimske vojski prva poleg Anglije.

Ostaje še jedina Anglija. Ali s to bi pa Rusija lahko kmalu gotova bila na suhem. V slučajih vojske, vrže kaci 20.000 mož Srbom in Črnogorcem na pomaganje in ti zdrobe potem lahko turško armado kar je je zdaj njim na sproti. Več je Turki itak nemajo. Angleška vojska za na suhem je pa majhena, nij nič napredovala in se z rusko nikdar meriti ne bode mogla. To vse govorimo za slučaj, ko bi se Angličani za vojno odločili.

Ali Angleži nečejo nobene vojske več za ohranjenje Turčije voditi. Povedali smo uže, kako se narod na taborih vzdiguje zoper ministra Derbyja in Disraelija, ki sta turkoljuba, kako prvi močje, kakor Gladstone (ki je kot nekdanji minister sam za krimsko vojsko glasoval, torej je zdaj izpreobrnjenec), protestujejo, da bi se še tako velike žrtve prinašale za turško barbarstvo. Nikder pa narodov glas toliko ne velja, kakor baš na Angleškem, kder ustavnost in parlamentarizem nijsta na papirji samo, nego sta zašla v kri in meso celemu ljudu.

Res je, da nij ves angleški narod Turčiji protiven. Velik del konservativne stranke, katera ima zdaj vladno krmilo v rokah, drži se starega uverjenja, da je za Angličansko državo in njeno evropsko veljavo potrebno, da se Turčija obdrži. Temu prepričanju je zadnje dneve minister lord Derby tudi odločno

pritrdil in rekel neke deputaciji, da je Turčijo ohraniti za Angleže potrebno. Vendar tudi njegove besede niso bile več tako odvažne, kakor prej. Prisiljen je bil uže tudi ta zastopnik poslednjih turkoljubov (kajti Magjari in dunajski nemški judje z nemškutarji vred nemajo evropske veljave) priznati, da celo Angleška hoče, da se dá turškim slovanskim kristijanom avtonomija. To je uže velika moralna in dejanska zmaga jugoslovanskega vstanka in srbske vojske. To pak je ob jednom živ dokaz, da je angličanski narod mej seboj v dva taborja razdeljen, da torej ne more in si ne bode upal vojevati za Turčijo, ko bi Rusija morala prijeti.

Jugoslovansko bojišče.

Na srbskem bojišču mej Aleksincem in Deligradom nij velicij bojov bilo. Turki si ne upajo in nemajo moči, da bi Srbom naškodovali tako, kakor so širokoustno grozili se, in kakor so njih nemškutarski prijatelji prorokovali mesece in mesece. Uže nemška nesramnica „N. Fr. Pr.“ je v listu od 13. t. m. prisiljena priznati, da njeni prijatelji Turki so mnogo streliva porabili, a ničesa dosegli in nemajo uzroka bahati se z vspehi. Kolikokrat prej je drugače govorila, grdeč in zasmehujoč Srbe, ter prorokovala jim pogubo. „Turško vojskovodstvo nema nič časa izgubljati“ — tako toži dunajska Turkinja „N. Fr. Pr.“ — „kajti če vojna še dalje deset tednov traja, pride zima in turški vojaki, ki so iz južnih krajev rekrutirani, ne bodo mogli v mrzlih

Listek.

Pomladanski valovi.

(Roman, spisal Ivan Turgenev; poslovenil dr. Maks Samec.)

XXXVII.

(Dalje.)

Obed je bil kakor včeraj krasen in je prešel jako živo. Marija Nikolajevna je razumela s pogovori razveseljati društvo . . . redek dar pri ženski, in celo pri ruskeji! Ona se nij stesnevala v izrazih; posebno kadar je zadevalo njene rojakinje. Sanin se je večkrat moral posmijati nad katero smelo in zabavljivo besedico. Manj kakor vse drugo nij mogla Marija Nikolajevna trpeti hlimbe, fraze in laži . . . Nahajala jo je skoro povsod. Gizdala in ponašala se je z isto nizko sredino, v katerej se je uže začelo njeno življenje, pripovedovala je dovolj čudne anekdote o svojih stariših, iz časov njenega detstva; imenovala se je lapotnico (žensko, ki je nosila črevlje iz ličja). Saninu se je zdelo očividno, da se je ona svoj

čas veliko boljše izobrazila, kakor velika večina njenih vrstnic.

Polozov pa je jedel premišljeno, pil pazljivo in le malokdaj obrnil zdaj na ženo, zdaj na Sanina svoje belkaste, kakor slepe ali v istini zreče oči. „Kakšen umnik si ti!“ vsklikne Marija Nikolajevna, obrnivši se k njemu, „kako si vse moje komisije v Frankobrodu dobro opravil!“ Pocolovala bi te na tvoje čelce — ako bi me zavoljo tega ne odganjal.“

— „Ne bom ti branil ne,“ odgovori Polozov in zreče ananas s srebrnim nožem.

Ura odbije sedem. Natakari pride naznaniti, da je kočija pripravljena. Polozov spremi svojo ženo, pa se kmalu zopet vrne nazaj k svojej naslanjači.

— „Glej, da ne pozabiš na pismo našemu opravniku!“ zakriči nanj Marija Nikolajevna iz predizbe.

— „Bom uže napisal, ne vznemirjaj se. Jaz sem akuraten človek.“

XXXVIII.

Leta 1840 je bilo gledišče v Wiesbadenu uže po svojej zvunajnosti slabo, pa tudi igralci nijso iz frazaste in mizerne srednosti po po-

vršnej rutini mogli dospeti do iste visokosti, katera se je morala do tačas imeti za normalno za vsa grmanska gledališča, na katerih čelu so stali tačas igralci gledišča v Karlsruhe pod vodstvom gospoda Devrienta. Za ložo vzeto za „Njeno Svetlost g. von Polozóff“ je bila majhena sobica obstavljena z divančki; prej ko je stopila Marija Nikolajevna vanjo, je poprosila Sanina, da bi potegnil naprej zavezo, katera je opredeljala ložo od gledišča.

— „Nečem, da bi me videli,“ reče ona, se vsede zadej in posadi Sanina poleg sebe s hrbtom proti dvorani, tako da je bila loža videti prazna.

Orkester zaigra overturo iz „Figaros Hochzeit“ . . . Zaveza se vzdigne: igra se začne.

Ta je bila jedna izmed mnogih domorodnih predgovodov, v katerih v bukvah izvedeni pa neobdarovani avtorji v odbornem ali mrtvem jeziku marljivo pa nerodno provedejo kakšnokoli „globoko“ ali „živo trepetajočo“ idejo, predstavljajo tak imenovan tragični konflikt in napravijo dolg čas . . . azijski dolg čas, kakor azijska kolera. Marija Nikolajevna je

krajih severnega Balkana vojskovati se.“ Tako jadikuje sovražen list, in to je mnogo.

Černjajev je poročil v Belgrad, kakor piše „Pol. Corr.“, da je zdaj srbska vojska zopet dobra, na novo organizirana, vajena, vé kako sovražnika prijemati. Černjajev je prepričan, da Turki ne morejo skozi Moravodolino v Srbijo naprej predréti.

Turki so dobili zopet 22.000 novih vojakov na pomoč. To je pač več, kakor morejo Srbi iz svoje male države dobiti, a tudi tem prihajajo vedno nova krdela, iz dežele in iz tujine, zlasti iz svete Rusije. Kolikor je zadnjih vojakov menj, toliko bolj so v vojskovanji izvedeni in za sveto jugoslovansko stvar navdušeni.

Na Drini se od srbske strani nove priprave delajo. Vendar nij jasno in se od oficijalne strani ne pove, ali se začne tu srbska ofenziva, ali pa se mislijo Srbi tu le braniti. Kmalu bomo videli dejanja.

Iz Cetinja se glasi telegram 13. sept.: Predvčeranjem je Derviš-paša prestopil goro Veljebrdo in je mej to in Spužem utaboril se. Ali ker sta dva močna črnogorska oddelka proti njemu marširala, umaknila se je turška vojska včeraj jutro zopet v Podgorico in Spuž nazaj. — To se pravi, Turki so zopet jedenkrat skokonogo bežali pred Črnogorci. To je tista velika turška splošna ofenziva v „N. Fr. Pr.“ vedno napovedovana.

Vstaški vodja v Bosni, polkovnik Despotović ima, kakor se iz Grahova piše „Pol.“, uže 15.000 mož, a ne le 550, kakor „P. L.“ laže. On operira proti Livnu. Kadar ga vzame, skušal se bode s Hercegovinci zjediniti.

Poročevalec angleškega lista „Daily News“ piše iz Deligrada 6. sept.: Turških krutostij méra je prepólna. Kadar se Turki polasté kakega kraja in ujemó katere ubežnike, mučijo jih ter umore. Denes mi je nekov starček v Djunis pripovedoval grozovite dogodbe. V nekej vasi na Jastrebačkej planini zatekli so Turki begočo rodovino. Vzeli so jej najmanje dete, nabodli je, ter živo spekli, a potler so silili očeta jesti svojega otroka meso. Starec je vse to videl na lastne oči. On je duhovnik. Ti kruti vojaki so bili Egipčani in

general Černjajev mi je pripovedoval, da so ti mnogo hujši od bašibozukov ali Čerkezov.

Dopisnik „Deutsch. Ztg.“ poroča iz Deligrada 7. sept. strašno hudodelstvo, ki so je izvršili Čerkezi na cesti mej Deligradom in Aleksincem. Peljalo se je namreč tod 19. voz spremstva „društva rudečega križa“. Spremljaval jih je tajnik omenjenega društva v Aleksincu, srbski uradnik Luka Petrovič. Blizu vasi Neritjev-Han razmesarili so divjaki vseh 19. voznikov, a bednemu tajniku so odrezali levo roko, na katerej je nosil znamenje rudečega križa.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. septembra.

Glede **državnega zbora** se glasi zdaj novo geslo iz oficijoznih listov, da ministertvo samo še nij odločilo kedaj ga sklicati.

Štajerski deželni in državni poslanec Syz je svoj mandat položil. Bil je delaven in zmožen poslanec. Gospodarske stvari so ga primorale, da javno politično delovanje popušča.

Vsi avstrijsko-nemški listi prinašajo članke umrlemu Anastaziju **Grinu** na slavo.

Cesar je 14. t. m. v Gödöllö prišel.

Ogersko ministerstvo se misli baje nekaj premeniti. Premembe sisteme pa iz tega ne bode nobene, za to nema nijedne važnosti.

Vnanje države.

Ruski „Golos“ pravi: Največji prijatelj Turkov bode razumel, da **slovanska ideja** nij mrtva ideja teoretikov, temuč živa historična ideja, od katere je prešinjeno vsako rusko srce, in katera celo navadnega ruskega moža navduši, kateri ne pozna zgodovine, da katera celo take ljudi, ki so bili do včeraj za vse apatični, soboj potegne v odločno in odvažno delovanje.

Iz **Krete** poroča „Pol. Corr.“ da je vrenje veliko mej grškimi otočani, kateri hote borbo za neodvisnost zoper Turke začeti, da siravno se jim iz Aten odsvetava, češ, da nij še pravi (!) čas prišel za boj svobodnostni. — Rauf-paša dunajskemu poslancu Turčije vse te stvari taji, ali Turki lažejo in nimajo nikder več vere.

Rumunci se pa veselé, da jim je turški sultan prijazno naznanil nastop svojega vladanja.

Grška vlada dela predlogo zbornici, naj se grška vojska prestroji po pruskem izgledu.

Čemu bode Grkom prestrojena vojska, če se danje ob najlepšji priliki ne rabijo?

Dopisi.

Iz slovenskega štajerja 10.

sept. („A. M. Slomška zbrani spisi. Prva knjiga: Pesmi. Zbral, uredili izdal Mih. Lendovšek“). Vsled neprijetnih rezmer, v katerih Slovenci živimo, bogati se naša literaturica le počasi z deli, katera imajo v resnici pomen za naše mlado ljudstvo. Ikdar se to godi, treba je od vseh, ki se pečajo s književnostjo, velike pozornosti, da bi se storilo vse, kolikor je mogoče dobro, da bi se nam ne godilo tako kakor se je istemu, ki je kupil za pšenico pleve. Zato naj izpregovorim tu nekoliko besedic o izdanji, objavljenem v zaglavji denšnjega mojega dopisa.

Namen vsacega kapitalnega izdanja po smrti katerega si bodi pisatelja je dvojen: 1. Postaviti zaslužnemu pisatelju najlepši monument in ga častiti javno pred njegovim narodom, pa s tem izpodbujati njegove potomce k marljivemu čitanju, k obrazovanju. Da bi se pa to doseglo, kar se najbolj more doseči, mora vsak izdatelj pred vsem gledati na to, kar je v njegovih rokah, i to je vnanja oblika izdanja v najširšem pomenu besede. Je li g. Lendovšek to storil? Deloma samo, a ne, kolikor bi bil mogel storiti, kakor se meni dozdeva.

Slomšek ima za slovensko narodno slovo tako veliko značenje, da ga mi do sedaj še presodili nijsmo, ker je jedini pisatelj svoje vrste. Izdanje njegovih del moralo bi torej biti primerno značenju pisatelja. I tukaj ne pomenja malo, kakšna je vnanja oblika. In tako bi bil jaz mislil, da naj bi bil g. Lendovšek izdal Slomška v velikej obliki, ne pa v tako malem formatu.

Z velikostjo vnešnje oblike je razmerna tudi plodovitost Slomška, in bode v resnici čudno pogledati celo gromado malih snopičev če se g. izdatelju posreči njegovo predvzetje, izdati celega Slomška, namestu da bi ga imeli v nemnogih velicah, in impozantnih knjigah.

Ali kde vzeti sredstva? poreče morebiti kdo. Prazna beseda: če ne premoremo toliko.

potrpežljivo poslušala prvo polovico akta, ko je pa prvi ljubovnik, izpoznavši izdajo svoje ljube vpri obe pesti v prsi in oba lakta naprej stegnil in začel lajati po pasje — nij mogla Marija Nikolajevna več strpeti.

— „Poslednji francoski igravec v najzadnem provincijalnem mesticu igra naravneje in boljše, kakor prva nemška znamenitost,“ vsklikne z nejevoljo Marija Nikolajevna in se vsede v zadnjo sobo. „Pojdite sem,“ reče Saninu in potolče z roko poleg sebe po divanu. „Se bova kaj pogovarjala.“

Sanin je ubogal.

Marija Nikolajevna je gledala nanj. — „Vi ste, kakor vidim, svilnati! Vašej ženi bode z vami lahko. Ta norec,“ nadaljuje ona (kazaje na igralca, ki je predstavljal domačega učitelja) „me spominja na mojo mladost: jaz sem tudi bila zaljubljena v učitelja. To je bila moja prva... ne, moja druga ljubezen. Prvokrat sem se bila zaljubila v služabnika Donskega samostana. Imela sem tedaj 19 let. Videla sem ga le o velikej noči. On je nosil barhantno kurtko, dišal je samega samjana, katerega se je mnogo nabral od kadila, govoril francoski: „pardon excuse“ in nij nik-

dar vzdignil očij in v resnici je imel — oh kake!“ Marija Nikolajevna je oddelila z nohtem velikega prsta celo polovico svojega mizince in pokazala Saninu. „Mojega učitelja so imenovali — monsieur Gaston! Povedati vam moram, da je bil jako učen in strog človek, Švicar — in s tako energičnim licem! Brada črna kot smola, grški profil — in ustne kakor iz železa zlite! In kako sem se ga bala! V celem svojem življenji sem se jedino tega človeka bala. On je bil guverner mojega brata, kateri je potem umrl... utonil. Ciganka mi je uže naprej povedala nasilno smrt — ali to je neumnost. Tega ne verjamem. Predstavite si, Hipolita Sidoriča z bodalom?“

— „Umreti je mogoče tudi brez bodala,“ reče Sanin.

— „To je vse bedarija! Vi ste praznoverni! Jaz — nikakor. Pa zakaj bi ne bila tega omenila. Monsieur je bival pri nas doma nad mojo glavo. Bilo je jedenkrat, da se po noči zbudim iz spanja in slišim njegove korake — on je hodil pozno spat — in srce mi je zamiralo spoštovanja... ali od nekega drugega čuvstva. Moj oče je sam komaj raz-

umel pisavo, pa nam je daval prav dober poduk. Ali veste, da razumevam tudi latinski?“

— „Vi? latinski?“

— „Da — jaz. Naučil me je monsieur Gaston. Ž njim sem prečitela Eneido. Dolgočasna stvar — ali nekoliko mest je lepih. Še pomnite, ko je Dido z Enejem v lesu...“

— „Da, da, pomnim,“ reče Sanin, ki je uže davno vso svojo latinščino pozabil in o Eneidi še pojma nij imel.

Marija Nikolajevna je pogledala nanj po svojej navadi nekoliko od strani in od zdol. „Ah, moj Bog, ne — jaz nijsem učena in nemam nikakih talentov. Komaj znam pisati... prav; čitati ne morem na glas: ne igrati na glasovir, ne risati, ne šivati — nič! Zdaj vidite, kaka sem!“

Ona razprostre roke. „Vse to sem vam razkazovala,“ nadaljuje ona, v prvo zato, da bi ne poslušali teh norcev (ona pokaže na oder, kder je namestu igralca nastopila igralka in ravno tako molela lakte od sebe), in drugič zato, ker sem vam še na dolgu: včeraj ste vi mi o sebi pripovedovali.“

— „Ker ste me izpraševali,“ pristavi Sanin.

da bi spodobno častili in odlikovali svoje velike talente katerih imamo tako malo, nismo vredni, da se imenujemo Slovence, da živimo kot posamen narodič, in zlasti imam tukaj narodno duhovščino vseh slovenskih škofij pred očmi!

Poglejmo zdaj mej stranice Lendovškovega izdanja Slomškega. Prva knjižica se mi od začetka nič prav ne dopada. Vsaj jaz bi mislil, da bi bil precej obširen uvod, v katerem bi se popisalo Slomškovo življenje, vsestransko njegovo delovanje in položanje, v kakošnem je bil v njegovej dobi slovenski narod sploh in njegovo slovstvo, dosti primernejši velikemu izdanju, nego vse malenkosti, katere so umeščene pred pesni. A tacega uvoda nij; mali sestavki, kateri ga namestujejo, niso postavljeni v svojem logičnem redu.

Da se je izdanje Slomškovih del še le zdaj pričelo in to po g. Lendovšku, nij zakrivila vsa slovenska inteligencija, ampak tisti njeni del, kateremu pripada Slomšek v prvi vrsti in v katerega rokah leži Slomškova literarna zapuščina in denar za spominek nabrajan. In pri tacih razmerah se nij kaj čuditi: gospodje pri mariborskem kapitlu so nekoliko (ne vsi) pozabili pisati po slovenski, da bi pa Slomškega izdali po nemški, to se jim pa vendar preveliko . . . dozdeva! Sploh pa pri nas vse nekako počasi in težavno gre svoj pot. Kako dolgo je čakal Prešeren priličnega izdanja! Koliko družih izvrstnih del naše literature nij nikder več na prodaj!

Vse Slomškove pesni so razdeljene na šest oddelkov, kar mi tudi nič prav ne ugaja. Taka razdelitva ne zadostuje pravilom kritike, katera zahteva, da se dela, katera predstavljajo jedno celoto, ne delijo inace, kakor da se posamni deli razvrstijo v istem redu, v katerem jih je stvaril genij, da se na tak način lahko vidi in presodi, na katere stopnji tvorstva je bil v tem ali drugem trenutku svojega življenja. Da so Slomškove pesni taka celota, katero deliti nij lahko in pristojno ne bom tukaj dokazoval. Samo pravim pa, da so vse jednoličen izvir narodnega, navdušenega in pobožnega srca, in ravno ta poslednja lastnost je, da se mora ugovarjati proti razde-

litvi pesni na „pesni veselih otrok,“ pesni „za kratek čas“ itd.

(Konec prih.)

Iz Brdkega okraja 5. sept.

[Izv. dopis.] Znano je, da je na Gorenjskem preveč pretepanja doma. Pred par leti sem se iz Kranja v Mengiš peljal, mej vasema Našolče in Vahovče sem bil od ondašnjih ponočnjakov napaden in sem komaj pete odnesel. Sreča je bila samo to, da sem imel izvrstnega konja, da sem se z begom rešil. — Pred štirimi meseci je bil moj sosed ravno mej istima vasema napaden, ter pri istem napadu tudi na roki hudo poškodovan, ker se je z rokami branil, da mu niso polena v glavo letela.

Dne 4. t. m. sem se jaz in moj sosed zopet po tistej cesti peljal. Kar naju napadejo na samoti štirje ondašnjih cestnih prežalcev. Začetkoma so hoteli od naju tobaka imeti, ker nobeden od naju tobakar nij, jim tudi ustreči nijsva mogla. Najprvo nama zažgô mrvo, katero sva na vozu imela; ko midva isto pridno gasiva, začno na naju kamenje s tako silo lučati, da sva bila prisiljena voz ustaviti, v velikej nevarnosti sva bila, bodisi da sva od kamenja zadeta, ali pa, da bi se konji splašili. Mej najhujšim napadom pride za nama več voz po cesti, ter so lumpi naju popustili, in prihajajoče napadali, — ker je bilo pa mej došlimi vozniki več mož, so nas ti nesramneži vendar popustili. Mej zadnjimi je bil konj Tomšeljnovega Matevža iz Trzine tudi v boji, a mi hvalo bogu nismo bili poškodovani. — Sedaj v devetnajstem stoletju, ko je povsod polno žandarinov, pa vse jedno človek pade mej razsajalce, misleč, da je mej Čiče ali pa celo mej Turke prišel! Žalostno je, da se za varnost nas kmetov slabo skrbi!

Domače stvari.

— (Na Goriškem) se volilne priprave uže delajo. Slovenci bodo zjedinjeni na bojišče stopili in upamo, da bodo samo odločno narodne može volili.

— (Slovenski tolmač.) G. J. Navratil, direkcijski adjunkt najvišje sodnije, je imenovan pri višjej sodnji dunajskej za tolmača slovenskega jezika.

je jezen ali vesel, ali se dolgo — ali kratkočasi? O, ko bi ga videla Ema!

— „Res, to je čudno,“ se oglasi zopet Marija Nikolajevna. Človek vam naznani z mirnim glasom: „Vedite, da sem namenjen ženiti se;“ pa nikdo vam ne poreče mirno; „Jaz pa bom skočil v vodo.“ Kaka razlika je mej tem? Čudno zares.“

Jeza prevzame Sanina. — „Razlika je velika, Marija Nikolajevna! Marsikateremu nij nič strašnega, vreči se v vodo: on zna plavati; vrh tega pa . . . kar se tiče čudnosti ženitev . . . je to kaj vsadanjega . . .“

Sanin na mah obmolkne in grize v jezik.

Marija Nikolajevna udari s pahljačo po dlani.

— „Izgovorite, izgovorite, Dimitrij Pavlovič, izgovorite — saj vem, kaj ste hoteli povedati.“ „Ako do tega pride, milostljiva gospa, Marija Nikolajevna Polozova“ ste hoteli reči „kaj bolj čudnega, kakor je vaš zakon, se ne da misliti . . . vašega soproga sem uže poznal od mladih let!“ To ste hoteli reči, vi, ki znate plavati!“

— „Dovolite,“ začne zopet Sanin . . .

— (Gf. Anton Auersperg) je v oporoki izrekel voljo, pogreben biti v rakvi v Leskovcu pri Turnu na Dolenjskem, kder je imel graščino, in kder mu tudi oče leži.

— (G. Karel Heidrich), špirituval semeniški v Ljubljani, je odšel v Gradec k Lazaristom, kakor beremo v „Slov.“ Kdor vé kako marljivo je opravljal pastirsko službo v Moravčah in v Ljubljani, kako se je žrtvoval za nesrečne jetnike na Gradu, kako je deloval pri izgojevanju mlade duhovščine kot špirituval v semenišču, kako je največ pripomogel, da se je hiralnica sv. Jožefa tako hitro dozidala, ve tudi ceniti zgubo, katera po odhodu njegovem zadene škofijo. Govori se, da pojde še nekaj duhovnov za njim in pomanjkanje duhovnov, ki se v nekaterih krajih uže zdaj tako čuti, postalo bo še večje.

— (Umrl) je tu stud. jur. E. Seunig.

— (Za logaške pogorelce) je darovala dobro znana narodna štacuna Sovanova v Ljubljani nič manj ko 200 kočev, ki bodo revežem po zimi prav dobro služili. Slava narodnemu trgovcu! Ti koci so se s 300 gld. vred, katere je poslala ljubljanska čitalnica, preteklo nedeljo razdelili mej pogorelce, ki so bili zlasti kočev prav veseli.

— (Obešenjak.) Piše se nam: Štrukelj v Žirah, v krašnjijskej fari, premožen kmetovalec, vdovec, uže prileten, se je od 4.—5. v noči na lastnem domu v izbi obesil. Vrv je pri oknu privezal in se sedoč obesil. Bil je uže več časa na duhu bolan, storil je konečno to vsled blaznosti.

Poslano.*)

V pojasnenje in obrambo.

V številki 194. Vašega cenjenega lista ste prinesli dopis iz Ptujja, kder se govori o občnem zboru „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“ in kder se kratko omeni tudi to, kar sem govoril jaz. Ker bi se po tem dopisu lahko moj nasvet sodil naopak, naj mi bo dovoljeno nekoliko pojasniti ovi dopis.

Da sem govoril iz lastne inicijative, da je bilo to, kar sem govoril, moje lastno prepričanje, to komu dokazati bilo bi zelo težko. Ne mogel bi še dokazati g. dopisniku, da sem pisal to poslano iz mojega lastnega na-

*) Za dopise v tej rubriki uredništvo ne odgovarja

Marija Nikolajevna se precej zopet obrne k njemu. — „Ali bi ne vedeli radi, kakova sem jaz ženska! Sicer pa se ne čudim,“ pristavi ona naslonivši se na blazinico divana. „Človek prevdarja ženitev še le po ljubezni in dvo-boju . . . Kako bode mislil o čemur koli drugim?“

Marija Nikolajevna se zamisli, začne grizti ročko svoje pakljače s svojimi velikimi ravnimi kakor mleko belimi zobmi.

Sanin pa je videl, da mu je zopet začel v glavo stopati sopuh, katerega se ne more znebiti — uže drugi dan.

Razgovor mej Saninom in Marijo Nikolajevno se je vršil poluglasno, skoro šepetaje, in to ga je še bolj razdraževalo in vznemirjalo.

Kedaj se bo vse to končalo?

Slabi ljudje nikdar ne končajo sami — ampak čakajo konca.

Na odru je nekdo kihal; kihanje je bilo od avtorja uvedeno v pjesno kot „komični moment ali element,“ družega komičnega elementa v njej res nij bilo: in gledalci so bili zadovoljni tudi s tem momentom, smijali so se.

Ta smeh je tudi Sanina vzbudil.

Bile so minute, ko zares nij vedel: ali

— „Ali nij to res? Nij resnica?“ vpraša Marija Nikolajevna postajno. „Nu pogledajte mi v lice in recite, ali nijsem resnice povedala!“

Sanin nij vedel, kam bi obrnil svoje oči. „Nu dovolite, res je, ako uže to neprestano zahtevate,“ izpregovori konečno Sanin.

Marija Nikolajevna pomaje z glavo. — „Tak . . . tak. Nu, in vprašujete sebe, vi, ki znate plavati, kakšen bi bil vzrok tacega čudnega . . . postopka od strani ženske, katera nij ne revna . . . ne neumna . . . in ne grda? Morebiti vas to ne zanima; pa vse jedno. Tega vzroka vam še zdaj ne povem, in ne pred, dokler se ne okonča predakt. Bojim se, da bi kdo ne prišel . . .“

Marija Nikolajevna še nij izgovorila poslednje besede, ko se zares odprejo vrata do polovice in poluka v ložo glavo rudeča, oljnato-potna, še mlada, pa uže brezzoba, z redkimi dolgimi lasmi, visečim nosom, ogromnimi očesi kakor pri netopirju, z zlatimi očali na rado-vednih očesih in s pince-nez na očalih. Glava se ozre, zagleda Marijo Nikolajevno, se grdo posmeji . . . Žilast vrat se je stegoval za njo . . .

(Dalje prih.)

giba, da sem zapisal v to poslano moje lastne nazore. Da je razžaljivo, komu podtikati, ta je orodje tega ali ovega, ta je govoril to, kar mu je naročil ta ali ovi, da je to najmenj razžaljivo, to lahko uvidi vsak. A gospod dopisnik je hotel biti razžaljiv, torej naj ima svoje veselje in naj meni, kar hoče. A verjame mi naj blagovoljni čitatelj da če sem spregovoril v občnem zboru „Učiteljskega društva“, če sem tukaj zagovarjal moj nasvet, sem storil le zato, ker sem preverjen, ker uvidim, da potrebujemo učitelji slovenskega štajerja krepkega učiteljskega društva, da potrebujemo šolskega, strokovnjakega lista, kakor „Slov. Učitelj“ do zdaj nij bil. O tem torej ne bodem govoril više. A pojasniti moram nekoliko drugo opazko. Dopisnik pravi, da sem menil jaz, „Slov. Učitelj“ je pomanjkljiv, ker povdarja narodno stališče. To opazko sem primoran imenovati hudobno krivenje resnice ali pa moram obžalovati dopisnika, da še nij prišel do tega stališča, da bi zamogel razločevati posebnost političnega in šolskega strokovnjakega lista. Stati na narodnem stališču je po vsem pomenu jedno in isto. A kako se izraža to narodno stališče, to zamore biti zelo različno. Drugače ga izraža politično, drugače znanstveno, drugače lepoznavsko društvo. In ob sebi se razume, da poudarja narodno stališče drugače politični, drugače lepoznavski drugače šolski, strokovnjaški list. Da še dalje grem, vsak list zamore poudarjati slovensko narodno stališče za slovenske narodne šole, a vsak list drugače. Posebno mora šolski list, če hoče biti strokovnjašk list, donášati le spise, ki govorijo o notranjih šolskih zadevah, ki govorijo, kako naj se prednaša ta ali oni predmet uspešno itd. Vse drugo, kar se ne tiče didaktične in pedagogične strani šolske mora prepustiti političnim (jaz menim, da me g. dopisnik ume) listom, katerih ipak na Slovenskem imamo, v prvi vrsti „Sl. Narodu“, ki je za narodno šolstvo dosta vnet, da bode sprejemal takove spise.

Če sem torej stavil v občnem zboru „Učiteljskega društva za slovenski štajer“ nasvet:

„Občni zbor učiteljskega društva za slo-

venski štajer naj sklene, da bode „Slov. učitelj“ kot organ tega društva strogo didaktično pedagogično ureduvan brez vsake polemike na to ali ono stranko, tako da bode zares ustrezal potrebam slovenskih učiteljev,“ vodila me je misel, ki sem jo razvil v mojem „poslanem“.

Koncem naj še omenim, da si s tako brezobzirnostjo učiteljsko društvo nikakor ne pridobiva prijateljev.

Ptuj 31. avgusta 1876.

Tomaž Romih,
narodni učitelj ptujski.

Trstjanca.

13. septembra:

Meden iz Cirknice. — pl. Hager iz Karlova. — Tecandi iz Trsta. — Bavagnoli iz Zagreba. — Baroni iz Benetk. — Maroldi iz Trsta. Träger iz Toplice.

Pri stenu: Calderari iz Trsta. — Stiflar iz Loža. — Košak iz Reke. — Novelo iz Trsta. — Hladik iz Gorenjskega. — Papeti iz Reke. — Weber iz Notranjskega. — Civico iz Reke. — Novelo iz Trsta. — Koder iz Dunaja.

Pri maites: Grimšic iz Maribora. — Piček iz Kočevja. — Löwy iz Dunaja. — Esinger iz Monakova. — Wirsinger iz Gradca. — Bernberg iz Londona. — Mazolini iz Trsta. — Goli iz Idrije. — Haut iz Dunaja. — Bohutinsky od Save. — Fuuk iz Trsta. — Rieder iz Dunaja. — Meier iz Reke. Calavini iz Italije. — Sacherl iz Dunaja.

Pri zamorel: Režek iz Dolenjskega. — Topolkovič iz Zagorja. — Kramarič, Sekula, Wurzbach iz Dolenjskega.

Dunajska borza 14. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	66 g'd.	65 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	69	75
1860 drž. posojilo	112	—
Akcije narodne banke	859	—
Kreditne akcije	150	60
London	121	15
Napol.	9	67
C. k. cekini	5	81
Srebro	101	50

C. k. poštar,

ki bi rad dobil dobrega, poštenega in spretnega poštnega odpravnika (ekspeditorja), naj izvoli do 1. oktobra pri uradništvu „Slov. Naroda“ pod znamenjem: **A. Z. 14.** to naznaniti. Zadovoljnost bode gotova. (288—2)

Zahvala.

Nepoznanemu rodoljubi in prijatelju naše čitalnice, kateri je poklonil prekrasen kinč: „**Jugoslavijo**“, predstavljajočo zjedinenje južnih Slovanov, izrekamo najtoplejšo zahvalo. Dostojnejši bi bilazega gospoda poslavlili, da vemo njegovo ime. Ali gospod E. F. Bothe iz Zagreba, poslavlši nam podobo, nij znal nam povedati gospoda darovatelja.

V Kanali, 5. sept. 1876.

(285)

Čitalnični odbor.

Hiša na prodaj.

V Mostah, pri Mengišu, je na prodaj zidana, z opeko pokrita hiša v čisto dobrem stanu, z dvema sobama, kletjo, strojnico in hlevom, mimo katere tiče potok; tudi so poleg 3 lepe njive. Prodaje se vse vkupe ali tudi posamezno.

Natančneje se izve pri usnjaži na starem trgu št. 34, v Ljubljani. (284—1)

Dorško olje

iz sale kitovih jeter,

iz Borgena na Norveškem;

rumeno 1 steklenica 60 kr.;

nepremočljivo brez okusa in duha 1 steklenica 80 kr.;

sč železnim jodirom 1 steklenica 1 gold.

Da se ponarejevanju izogne vtisneno bode moje ime na vsakej steklenici.

(53—22)

Gabriel Piccoli,

lekar, na dunajske cesti v Ljubljani.

Sirovi loj

kupujeta vsaki čas po najvišji ceni

Karl Pamperl-ova sina,

Topilnica za loj, svečarja in mlarnica, zaloga vžigalnih, svetilnih in maščobnih tvarin

v CELOVCI na Koroškem.

(29—9)

Narodna tiskarna

Z okusnimi pismenkami in olepšavanji, kakor tudi z dobrimi ročnimi in brzotiskalnimi ter družimi stroji in pripomočki popolnem oskrbljena

NÁRODNA TISKARNA

v Ljubljani,

v Kolmanovej hiši v zvezdi,

priporoča se čestitemu p. n. občinstvu za izvršenje vseh v stroko tiskarstva spadajočih del, ter bode jej blagovoljno izročena dela po najnižjih cenah hitro in okusno izdelovala, posebno pa:

Letna poročila,

koledarje,

računske poročila,

račune, fakture,

cirkulare, menjice,

vitopnice, vabilne liste,

metraške ali parte liste,

železcestne vozne liste,

s firmo in železniškim kolekom,

formulare za c. kr. urade,

advokate in notarje,

itd. itd.

Literarne knjige,

časopise, brošure,

kataloge,

glave na pismeni papir,

jedilne liste, cenike,

diplome, izkaznice,

obiskovalne ali vizitkarte,

poštne vozne liste,

kovert s firmo,

oznanila za prilepljenje na ogle,

itd. itd.

v Kolmanovej hiši.

št. 25—26